

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-1099
41 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO (TOLIAU – KĮ PROJEKTAS)
(TAP NR. 20-1815) (TAIS NR. 20-11778(2), LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ
ASMENŲ REGISTRO ĮSTATYMO NR. IX-368 4¹ STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO (TOLIAU – JARĮ PROJEKTAS) (TAP NR. 20-1816) (TAIS NR. 20-11777(2) IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 2.64, 2.72 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO
PAKEITIMO ĮSTATYMO (TOLIAU – CK PROJEKTAS) (TAP NR. 20-1817) (TAIS NR.
20-11776(2) PROJEKTŲ BEI LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO,
KURIUO ŠIUOS ĮSTATYMŲ PROJEKTUS SIŪLOMA TEIKTI LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMUI, PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS) (TAP NR.
20-1814) (TAIS NR. 20-11775(2) (TOLIAU KARTU – TEISĖS AKTŲ PROJEKTAI)**

2020-10-26 Nr.NV-2902

Vilnius

Įvertinus teisės aktų projektų atitiktį įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. KĮ projekto 1 straipsnio 1 dalimi keičiamoje Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 41 straipsnio 6 dalyje numatoma, kad: *„Asmenų, kuriems įsiteisėjusiu teismo sprendimu apribota teisė eiti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, sąrašas skelbiamas Juridinių asmenų registro tvarkytojo interneto svetainėje, vadovaujantis Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 14 straipsnio nuostatomis“*.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Konkurencijos įstatymo 40 straipsnio 1 dalį ūkio subjekto vadovui už prisidėjimą prie ūkio subjekto sudaryto draudžiamo konkurentų susitarimo ar piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi gali būti apribojama teisė tam tikrą laiką eiti ne tik viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti viešojo ir (arba) privataus juridinio asmens valdymo organo nariu, *bet ir būti kolegialaus priežiūros organo nariu*. Tuo tarpu pagal Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 14 straipsnį, Juridinių asmenų registro tvarkytojas sudaro ir skelbia fizinių asmenų, kuriems *būtent šio įstatymo nustatyta tvarka apribota teisė eiti viešojo ir (ar) privataus juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu*, sąrašą (t. y., į šį sąrašą asmenys, kuriems apribota teisė būti juridinių asmenų kolegialių priežiūros organų nariais, nepatenka).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina KĮ projekto 1 straipsnio 1 dalimi keičiamą Konkurencijos įstatymo 41 straipsnio 6 dalį tikslinti šiais aspektais: 1) papildyti nuostata, jog į šioje dalyje aptariamą sąrašą būtų įtraukti ir asmenys, kuriems tam tikrą laiką apribota teisė būti juridinių

asmenų kolegialių priežiūros organų nariais; 2) numatyti, kad Juridinių asmenų nemokumo įstatymo 14 straipsnis šio sąrašo skelbimui būtų taikomas ne tiesiogiai, bet *mutatis mutandis*.

2. KĮ projekto 1 straipsnio 2 dalimi papildomoje naujoje Konkurencijos įstatymo 41 straipsnio 7 dalyje numatoma Konkurencijos įstatymo pažeidimų prevencijos tikslais asmenų, kuriems už Konkurencijos įstatymo pažeidimus įsiteisėjusiu teismo sprendimu apribota teisė tam tikrą laiką eiti juridinio asmens vadovo pareigas ar būti kolegialaus valdymo organo nariu, sąrašą *papildomai skelbti ir Konkurencijos tarybos interneto svetainėje*. Tokios nuostatos pagrįstumas kelia abejonių jos atitiktimi Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnyje įtvirtintam duomenų kiekio mažinimo principui, taip pat svarstyti, ar toks papildomas skelbimas būtinas viešojo intereso labui. Siūlytina įsivertinti, ar minėto Konkurencijos įstatymo pažeidimų prevencijos tikslo nebūtų įmanoma pasiekti kitu būdu, pvz., Konkurencijos tarybos interneto svetainėje tiesiog pateikiant nuorodą į Juridinių asmenų registro tvarkytojo skelbiamą asmenų, kuriems teismo sprendimu apribota teisė eiti juridinių asmenų vadovų ar kolegialių valdymo ar priežiūros organų narių pareigas, sąrašą.

3. CK projektu siūloma keisti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.64 ir 2.72 straipsnius, atitinkamai numatant, kad *už juridinių asmenų, ir atstovybių registravimą, jų duomenų, informacijos ir steigimo dokumentų pakeitimo registravimą elektroniniu būdu mokamas atlyginimas atitiktų ekonomiškai pagrįstą paslaugos savikainą, o užmokesčio už juridinių asmenų duomenų bei dokumentų kopijų teikimą dydžiui apskaičiuoti galėtų būti vertinamos ne tik registro administravimo, bet ir techninės ir programinės įrangos priežiūros ir modifikavimo išlaidos*.

Vadovaujantis CK 1.1 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 1, 25 (ypač 3 ir 4 dalimis) ir 29 (ypač 1, 5, 6 ir 7 dalimis) straipsniais bei atsižvelgiant į tai, kad yra priimtas specialusis Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymas, manytina, jog Europos Parlamento ir Tarybos 2019 m. birželio 20 d. direktyvos (ES) 2019/1151, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos dėl skaitmeninių priemonių ir procesų, naudojamų taikant bendrovių teisės aktus (toliau – Direktyva (ES) 2019/1151), nuostatos į nacionalinę teisę turėtų būti perkeliamos keičiant ne CK 2.64 ir 2.72 straipsnius, bet atliekant atitinkamus Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir (ar) Juridinių asmenų registro įstatymo pakeitimus, nes šių klausimų reguliavimas nepriskirtinas CK reguliavimo dalykui. Manytina, kad apskritai turėtų būti teikiamas siūlymas dėl keičiamų CK 2.64 straipsnio 5 dalies ir 2.72 straipsnio 5 dalies pripažinimo netekusiomis galios arba bent jau jas tikslinant pateikiant nuorodas į minėtus įstatymus (prieš tai atitinkamai juos patikslinus).

4. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal CK projekto 1 straipsnio 1 dalimi siūlomą CK 2.64 straipsnio 5 dalies pakeitimą, reikalavimas jog *atlyginimas* už atitinkamų juridinių faktų įregistravimą Juridinių asmenų registre *būtų ekonomiškai pagrįstas šios paslaugos savikaina, būtų taikomas tik už elektroniniu būdu teikiamas paslaugas*, t. y., atlyginimui už juridinių asmenų, jų filialų ar atstovybių registravimą, jų duomenų, informacijos ir steigimo dokumentų pakeitimo registravimą atliekant ne elektroniniu būdu (pvz., atvykus į VĮ „Registrų centrą“ ar prašymą atsiuntus paštu), toks reikalavimas nebūtų keliamas. Siūlytina pateikti tokio siūlomo teisinio reguliavimo argumentus, kai atlyginimo už paslaugą kainodara būtų tiesiogiai siejamas su paslaugos teikimo būdu, t. y., vienu paslaugos teikimo būdu kaina už paslaugą negalėtų viršyti šios paslaugos teikimo savikainos, tačiau teikiant šią paslaugą kitais būdais galėtų būti numatomas ir tam tikras antkainis. Pažymėtina, kad nesant argumentų, kyla abejonių tokio siūlomo teisinio reguliavimo pagrįstumu.

5. Jeigu būtų apsispręsta nuostatas, susijusias su atlyginimu už Juridinių asmenų registro teikiamas paslaugas ir jo dydžio nustatymu, dėstyti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, tuomet manytina, kad turėtų būti atsisakyta JARĮ projekto 1 straipsnio 2 dalimi keičiamos Juridinių asmenų registro įstatymo 4¹ straipsnio 6 dalies nuostatos, numatančios, kad *„atlyginimas už šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų duomenų, dokumentų ir informacijos gavimą per Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominei erdvei priklausančių valstybių centrinių, komercinių ir bendrovių registrų sąveikos sistemą neturi viršyti paslaugos administravimo, techninės ir programinės įrangos priežiūros ir modifikavimo išlaidų“*, kaip ne šio įstatymo reguliavimo dalyko.

6. Siūlytina įsivertinti, ar nereikia atidėti įstatymų projektais siūlomo teisinio reguliavimo įsigaliojimo termino, t. y., ar siūlomiems pakeitimams įgyvendinti, nereikės parengti poįstatyminių teisės aktų (pvz., ar neturės būti keičiamas Atlyginimo už valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų objektų registravimą, šių registrų ir Nekilnojamojo turto kadastro duomenų, informacijos, dokumentų ir (ar) jų kopijų tvarkymą dydžių sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 763).

7. Atkreiptinas dėmesys, kad KĮ ir JARĮ projektais keičiamuose atitinkamų įstatymų prieduose nuoroda pateikta į Direktyvą (ES) 2019/1151), tuo tarpu CK projekto 3 straipsniu keičiamame CK priede nuoroda pateikiama į 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2019/1151 (toliau – Direktyva (ES) 2019/1151). Neaišku, kodėl daromos skirtingos nuorodos, nors nei viename iš pirmiau minėtų įstatymų priedų nėra nurodyta, kad jais būtų įgyvendinama Direktyva (ES) 2017/1132.

8. Direktyvos (ES) 2019/1151 5 punktu įterpto Direktyvos (ES) 2017/1132 13i straipsnio 1 dalyje numatyta, jog „*valstybės narės užtikrina, kad būtų parengtos direktorių nušalinimo taisyklės*“. Siūlytina patikslinti kartu su teisės aktais pateiktą atitikties lentelę, nurodant, kokiais teisės aktais ši direktyvos nuostata yra perkelta į Lietuvos respublikos nacionalinę teisę.

9. Nutarimo projekto 2 punkte siūloma prašyti Lietuvos Respublikos Seimą įstatymų projektus svarstyti skubos tvarka. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog įstatymų projektų svarstymo *skubos tvarka procedūra gali būti taikoma tik ypatingais atvejais, kai dėl susidariusių politinių, socialinių, ekonominių ar kitų aplinkybių būtina skubiai nustatyti naują ar pakeisti galiojantį teisinį reglamentavimą siekiant užtikrinti svarbius visuomenės ir valstybės interesus, apsaugoti kitas konstitucines vertybes*. Nutarimo projekto 2 punkte įstatymų projektų svarstymo skubos tvarka procedūros taikymas motyvuojamas tuo, jog iki Direktyvos (ES) 2019/1151 įgyvendinimo termino – 2021 m. rugpjūčio 1 d. – turi būti įvykdytos programinių priemonių sukūrimo ir įdiegimo paslaugų viešojo pirkimo procedūros ir atlikti šių priemonių projektavimo, kūrimo, diegimo ir testavimo darbai. Abejotina, ar tokią priežastį objektyviai būtų galima priskirti Lietuvos Respublikos Seimo statuto 162 straipsnio 2 dalyje nurodytų ypatingų atvejų, kuriais įstatymų projektų svarstymui galėtų būti taikoma skubos tvarka procedūra, kategorijai, ypač atsižvelgiant į tai, kad Direktyva (ES) 2019/1151 priimta dar 2019 m. birželio mėnesį.

Teisės grupės vyresnysis patarėjas
Prišmantas

Ramutis

Ramutis Prišmantas, tel. +370 706 63792, mob. +370 698 42314, el. p. ramutis.prismantas@lrv.lt